

2.3 Vyjíždka podle pohlaví, věku a vzdělání vyjíždějících

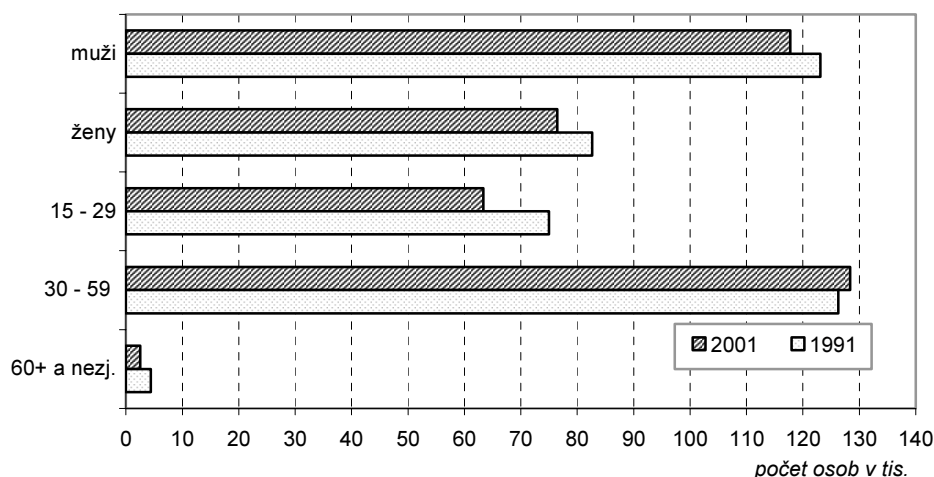
V roce 2001 vyjíždělo z obcí v Jihomoravském kraji za prací 194 268 zaměstnaných osob. Z tohoto počtu bylo 117 779 mužů, což je 60,6% a 76 489 žen, tj. 39,4%. V roce 1991 počet vyjíždějících za prací činil 205 745 osob, z toho bylo 123 087 mužů, tj. 59,8% a 82 658 žen, tj. 40,2%. Celkový počet vyjíždějících z obce za prací tedy v roce 2001 poklesl o 11 477 osob, což je snížení o 5,6%, přičemž počet vyjíždějících mužů z obce poklesl o 5 308 osob, což je pokles o 4,3%. Pohyb u počtu vyjíždějících žen byl ve srovnávaném období znatelnější, jejich počet se v roce 2001 snížil o 6 169 osob, což představuje pokles o 7,5%. Ženám se zřejmě ve větší míře dařilo nalézt zaměstnání v místě bydliště, takže je možno konstatovat, že zřejmě vyjíždějí i na kratší vzdálenosti, než muži.

Tab. 2.3.1 Vyjíždějící za prací v kraji podle pohlaví a věku

Kraj, okres	Vyjíždějící z obce celkem	v tom (v %)		v tom ve věku (v %)					
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více vč. nezj.
Kraj celkem	194 268	60,6	39,4	16,3	16,3	24,9	24,8	16,3	1,3
Blansko	26 860	59,6	40,4	17,2	16,4	24,2	25,0	16,2	1,0
Brno-město	13 352	68,1	31,9	13,8	18,3	24,3	22,7	17,2	3,6
Brno-venkov	47 947	58,0	42,0	14,7	15,3	24,6	24,6	19,1	1,7
Břeclav	26 598	61,2	38,8	17,2	16,6	25,8	24,9	14,6	0,8
Hodonín	34 421	61,1	38,9	16,3	16,4	26,4	25,4	14,4	1,0
Vyškov	20 749	60,4	39,6	16,3	15,9	23,6	25,7	17,1	1,3
Znojmo	24 341	61,8	38,2	18,6	16,8	24,9	24,5	14,6	0,6

Ve struktuře podle okresů kraje byl nejvyšší podíl mužů z vyjíždějících v roce 2001 v okrese Brno-město, a to 68,1%, dále pak v okrese Znojmo – 61,8%. Pouze v těchto 2 okresech se počet vyjíždějících z obce za prací proti roku 1991 zvýšil – v okrese Znojmo zvýšení počtu o 2 343 osob představuje nárůst o 10,7% (+1 886 mužů, tj. +14,3% a +457 žen, tj. +5,2%). V okrese Brno-město zvýšení o 646 osob znamená zvýšení o 5,1%, když počet mužů poklesl o 51 osob (pokles o 0,6%) a počet žen vzrostl o 697 osob (nárůst o 19,5%).

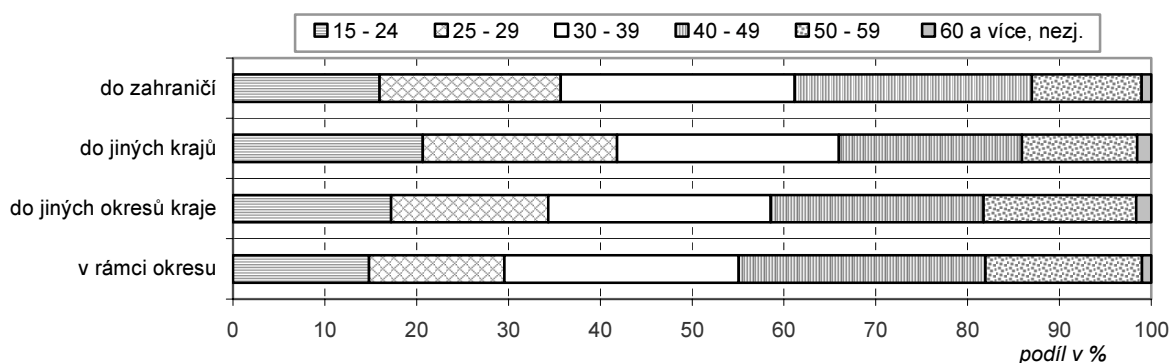
Graf 3. Vyjíždějící z obce za prací podle pohlaví a věku v Jihomoravském kraji v letech 1991 a 2001

V roce 1991 celkem 75 019 osob vyjíždějících z obce za prací, což je 36,5% celku, bylo ve věkové skupině 15 až 29 let, ve věku 30 až 59 let bylo 126 292 osob (61,3% celku) a nad 60 let včetně nezjištěného věku bylo 4 434 osob (2,2% celku). V roce 2001 bylo ve věkové skupině 15 až 29 let 63 341 osob (32,6% celku), počet se zde proti roku 1991 snížil o 11 678 osob, což je pokles o 15,6%. Ve věku 30 až 59 let bylo 128 385 osob (66,1% celku), proti roku 1991 v této věkové skupině vzrostl počet osob o 2 093, což představuje nárůst o 1,7%. Ve věku nad 60 let včetně nezjištěného bylo v roce 2001 celkem 2 542 vyjíždějících, což bylo o 1 892 osob méně, než v roce 1991.

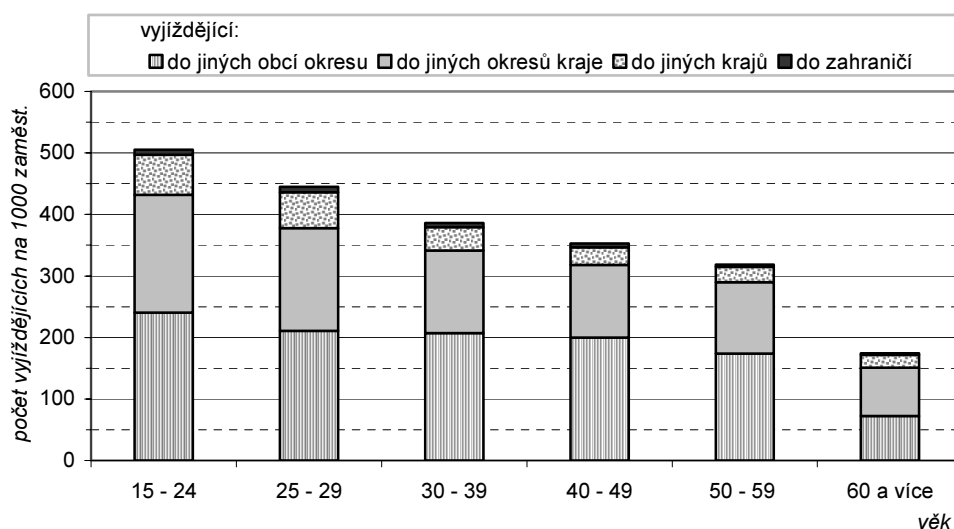
Jaké je věkové složení vyjíždějících za práci v kraji a v jednotlivých okresech v podrobnějších věkových skupinách, ukazuje přehledně tabulka 2.3.1. Nejvyšší podíl v kraji zaujímají věkové skupiny 30 až 39 a 40 až 49 let, shodným podílem jsou zastoupeny věkové skupiny 15 až 24, 25 až 29 let a 50 až 59 let, samozřejmě nejnižší podíl je v nejvyšší věkové skupině. Mezi jednotlivými okresy nejsou podstatné rozdíly v zastoupení věkových skupin s výjimkou okresu Brno-město.

Graf 4. Struktura vyjíždějících za práci z obce v Jihomoravském kraji podle věku

Věková struktura vyjíždějících z pohledu typu prostorové dojíždky je znázorněna grafem č. 4. Rovnoměrné zastoupení v jednotlivých typech dojíždky má věková skupina 30 až 39 let, podíl této věkové skupiny u dojíždky do jiných obcí okresu stejně jako podíl vyjíždějících do zahraničí činil 25,5% a podíl vyjíždějících do jiných okresů kraje stejně jako podíl vyjíždějících do jiných krajů dosáhl 24,2%. U druhé nejpočetnější skupiny 40 až 49 let se podíl pohyboval v rozmezí 19,9% u vyjíždějících do jiných krajů po 26,9% vyjíždějících do jiných obcí okresu. Ve skupině 50 až 59 let pak od 12,0% u vyjíždějících do zahraničí po 17,0% u vyjíždějících v rámci okresu. Ve všeobecnosti by mělo platit konstatování, že se zvyšujícím se věkem se zvyšuje zastoupení kratších typů vyjíždky, intenzita vyjíždky se s přibývajícím věkem snižuje.

Graf 5. Vyjíždějící za práci z obcí v Jihomoravském kraji na 1 000 zaměstnaných podle věku

Toto konstatování potvrzuje graf č. 5. V nejnižší věkové skupině připadá na tisíc zaměstnaných 505 vyjíždějících z obce za práci, jinými slovy, 50,5% zaměstnaných ve věkové skupině 15 až 24 let vyjíždí za práci mimo obec bydliště. V dalších věkových skupinách se intenzita vyjíždky za práci snižuje, ve věkové skupině 25 až 29 let je to 44,5% vyjíždějících, ve skupině 30 až 39 let 38,6%, ve skupině 40 až 49 let 35,3%, ve skupině 50 až 59 let 31,9% a v nejvyšší věkové skupině pak 17,5%.

K hodnocení ze strany dojížděky: v roce 2001 dojíždělo do obcí v Jihomoravském kraji za prací 193 415 zaměstnaných osob. Z tohoto počtu bylo 116 645 mužů, což je 60,3% a 76 770 žen, tj. 39,7%. V roce 1991 počet dojíždějících za prací činil 206 734 osob, z toho bylo 123 535 mužů, tj. 59,8% a 83 199 žen, tj. 30,2%. Celkový počet dojíždějících za prací do obcí v kraji tedy v roce 2001 poklesl o 13 319 osob, což je snížení o 6,4%, přičemž počet dojíždějících mužů do obcí poklesl o 6 890 osob, což je pokles o 5,6%. Pohyb u dojíždějících žen byl ve srovnávaném období relativně znatelnější, počet se snížil o 6 429 osob, což představuje pokles o 7,7%.

Tab. 2.3.2 Dojíždějící za prací v kraji podle pohlaví a věku

Kraj, okres	Dojíždějící do obce celkem	v tom (v %)		v tom ve věku (v %)					
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více vč. nezj.
Kraj celkem	193 415	60,3	39,7	17,0	16,6	24,7	24,4	16,2	1,3
Blansko	20 828	59,6	40,4	15,8	15,1	23,9	26,3	17,7	1,2
Brno-město	65 127	62,1	37,9	19,4	19,5	23,6	21,0	15,1	1,4
Brno-venkov	27 706	60,8	39,2	15,1	14,8	24,8	25,5	18,1	1,7
Břeclav	19 142	58,5	41,5	15,1	15,5	26,3	26,1	16,1	1,0
Hodonín	28 406	59,4	40,6	14,6	14,9	27,0	27,0	15,5	1,1
Vyškov	13 852	59,7	40,3	18,7	14,2	22,9	25,8	16,8	1,5
Znojmo	18 354	57,6	42,4	16,7	16,0	25,2	25,4	16,0	0,7

Z okresů kraje byl nejvyšší podíl mužů z dojíždějících v roce 2001 v okrese Brno-město, a to 62,1% a v okrese Brno-venkov – 60,8%. Pouze ve 2 okresech se počet dojíždějících do obce za prací proti roku 1991 zvýšil – v okrese Brno-město zvýšení počtu o 4 139 osob představuje nárůst o 6,8% (+2 973 mužů, tj. +7,9% a +1 166 žen, tj. +5,0%). V okrese Znojmo zvýšení o 709 osob znamená zvýšení o 4,0%, když počet mužů vzrostl o 433 osob (nárůst o 4,3%) a počet žen se zvýšil o 276 osob (nárůst o 3,7%).

V roce 1991 celkem 76 745 osob dojíždějících do obce za prací, což je 37,1% celku, bylo ve věkové skupině 15 až 29 let, ve věku 30 až 59 let bylo 125 599 osob (60,8% celku) a nad 60 let včetně nezjištěného věku bylo 4 390 osob (2,1% celku). V roce 2001 bylo ve věkové skupině 15 až 29 let 64 874 osob (33,5% celku), počet se zde proti roku 1991 snížil o 11 871 osob, což je pokles o 15,5%. Ve věku 30 až 59 let bylo 126 078 osob (65,2% celku), proti roku 1991 v této věkové skupině vzrostl počet osob o 479, což představuje nárůst o 0,4%. Ve věku nad 60 let včetně nezjištěného bylo v roce 2001 celkem 2 463 dojíždějících, což bylo o 1 927 osob méně, než v roce 1991.

Jaké je věkové složení dojíždějících za prací v kraji a v jednotlivých okresech v podrobnějších věkových skupinách ukazuje přehledně tabulka 2.3.2. Nejvyšší podíl v kraji zaujímají věkové skupiny 30-39 a 40-49 let, následují věkové skupiny 15 až 24, 25-29 a 50-59 let, samozřejmě nejnižší podíl je v nejvyšší věkové skupině. Z pohledu na situaci v jednotlivých okresech kraje znovu vyplývá výjimečnost okresu Brno-město.

Zajímavým pohledem na pohyb osob za prací je zohlednění vzdělání vyjíždějících respektive dojíždějících v kraji za prací, z jednotlivých výší podílů však nelze vyvodit jednoznačnou závislost vyjížděky na úrovni vzdělání.

Tab. 2.3.3 Dojížděka za prací podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Kraj, okres	Vyjíždějící z obce					Dojíždějící do obce				
	celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (v %)				celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (v %)			
		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysoko-školské		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysoko-školské
Kraj celkem	194 268	7,5	47,4	33,4	11,5	193 415	7,4	47,0	34,1	11,4
Blansko	26 860	5,4	48,5	35,2	10,8	20 828	6,0	51,1	33,1	9,6
Brno-město	13 352	3,5	27,3	34,8	34,3	65 127	5,1	40,2	38,6	15,9
Brno-venkov	47 947	6,6	46,4	35,1	11,8	27 706	7,3	51,7	30,7	10,2
Břeclav	26 598	9,4	49,3	33,0	8,2	19 142	9,8	47,9	33,2	8,9
Hodonín	34 421	8,1	49,6	32,6	9,5	28 406	8,8	50,5	32,0	8,5
Vyškov	20 749	7,7	49,4	33,1	9,7	13 852	8,0	48,8	32,2	11,0
Znojmo	24 341	10,3	52,7	29,5	7,4	18 354	11,6	51,4	29,8	7,0

V roce 2001 ze 194 268 osob vyjíždějících z obce za prací se celkem 14 490 osob, tj. 7,5% z celku, přihlásilo ke kategorii základního vzdělání a bez vzdělání. Vzdělání učňovské a střední bez maturity udalo 92 168 osob, což bylo 47,4% celku, střední vzdělání s maturitou a vyšší uvedlo 64 970 osob – 33,4% z celku a vysokoškolské vzdělání uvedlo 22 356 osob, což bylo 11,5% z osob vyjíždějících z obce za prací. Celkem 284 vyjíždějících osob vzdělání neuvedlo. Z tohoto hlediska jsou již znatelné rozdíly ve skladbě zastoupení mezi jednotlivými okresy kraje, nejpatrnější pak u krajních zastoupení spektra vzdělání – základního a vysokoškolského. Například v okrese Znojmo tvoří vyjíždějící se základním vzděláním 10,3% z vyjíždějících za prací z obce, v okrese Břeclav 9,4%, naproti tomu v okrese Brno-město pouze 3,5% a v okrese Blansko pak 5,4% z vyjíždějících za prací. U vysokoškolského vzdělání vyčnívá podíl 34,3% s tímto vzděláním z vyjíždějících v okrese Brno-město v porovnání s okresem Znojmo, kde vysokoškolsky vzdělání tvoří pouze 7,4% vyjíždějících za prací.

Dojíždějících za prací do obcí Jihomoravského kraje v roce 2001 bylo 193 415, z tohoto počtu se celkem 14 232 osob, tj. 7,4% z celku, přihlásilo ke kategorii základního vzdělání a bez vzdělání. Vzdělání učňovské a střední bez maturity udalo 90 880 osob, což bylo 47,0% celku, střední vzdělání s maturitou a vyšší uvedlo 65 894 osob – 34,1% z celku a vysokoškolské vzdělání uvedlo 22 137 osob, což bylo 11,4% z osob dojíždějících do obce za prací. Celkem 272 dojíždějících osob vzdělání neuvedlo

Saldo dojížděky, což je rozdíl počtu dojíždějících do obce za prací a počtu vyjíždějících z obce za prací, je záporné – mínus 853 osob, z pohledu vzdělání je saldo kladné pouze u osob se středním vzděláním s maturitou a vyšším, činí 924 osob. Nejvyšší záporné saldo dojížděky vykazují počty osob se vzděláním učňovským a středním bez maturity (-1 288 osob), následují osoby se základním vzděláním (-258 osob) a osoby s vysokoškolským vzděláním (-219 osob). V okrese Brno-město jsou salda dojížděky osob u všech kategorií vzdělání kladná, u zbývajících okresů kraje jsou salda všech skupin vzdělání záporná.

Tab. 2.3.4 Saldo dojížděky za prací a obsazená pracovní místa na 1000 zaměstnaných

Kraj, okres	Saldo dojížděky					Obsazená pracovní místa				
	celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání				celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání			
		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysokoškolské		základní a bez vzdělání	učňovské a střední bez mat.	střední s mat. a vyšší	vysokoškolské
Kraj celkem	-853	-258	-1 288	924	-219	509 316	40 007	216 994	177 899	76 616
Blansko	-6 032	-195	-2 383	-2 555	-887	43 060	2 862	21 545	14 462	4 357
Brno-město	51 775	2 871	22 546	20 483	5 795	226 794	12 766	76 880	88 470	49 988
Brno-venkov	-20 241	-1 151	-7 902	-8 354	-2 812	52 443	4 364	27 328	16 026	4 990
Břeclav	-7 456	-617	-3 939	-2 411	-466	48 918	5 752	23 538	15 506	4 189
Hodonín	-6 015	-297	-2 735	-2 122	-857	62 231	6 102	31 081	19 672	5 553
Vyškov	-6 897	-501	-3 496	-2 402	-487	32 462	2 885	15 485	10 418	3 792
Znojmo	-5 987	-368	-3 379	-1 715	-505	43 408	5 276	21 137	13 345	3 747

podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Sečteme-li počet zaměstnaných osob bydlících v kraji (včetně pracujících studentů) se saldem dojížděky, dostaneme počet obsazených pracovních míst, v našem případě 509 316 míst. Struktura obsazených pracovních míst z hlediska nejvyššího ukončeného vzdělání pracovníků je následující: celkem 40 007 pracovních míst, což je 7,9% celku, je obsazeno osobami se základním vzděláním nebo bez vzdělání a 216 994 míst, tj. 42,6%, je obsazeno pracovníky se vzděláním učňovským a středním bez maturity. Míst obsazených osobami se středním vzděláním s maturitou a vyšším je 177 899 – 34,9% a míst obsazených osobami s vysokoškolským vzděláním je 76 616, tedy 15,0%.